

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/74/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6319201078
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6319201078.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobkyne A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpená URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Havlíčkova 16, 811 04 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 244 895, proti žalovanému Železiarne Podbrezová a. s., so sídlom Kolkáreň 35, 976 81 Podbrezová, IČO: 31 562 141, zastúpeného advokátom doc. JUDr. Ľubomírom Fogašom, CSc., advokátom, so sídlom Kýčerského 5, 811 05 Bratislava, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 3C/10/2019-463 zo 14. decembra 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti III. výroku, ktorým súd žalobu o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 105 000,- € zamietol a v IV. výroku o trovách konania, potvrdzuje.

II. Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom čiastočne vyhovel žalobe o ochranu osobnosti (ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy) podľa § 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), keď I. výrokom uložil žalovanému povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaslať žalobkyňu písomné ospravedlnenie v znení: „Vážená pani A. B., v spoločnosti Železiarne Podbrezová, a.s. došlo v júli 2018 k pracovnému úrazu, pri ktorom zahynul nebohý E. F. G., a to aj v dôsledku porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany Železiarní Podbrezová, a.s. Táto skutočnosť predstavuje neoprávnený zásah do Vášho práva na ochranu osobnosti, a to konkrétne do Vášho práva na ochranu súkromného a rodinného života.

Za tento protiprávny zásah sa Vám, ako životnej partnerke nebohého E. F. G., spoločnosť Železiarne Podbrezová, a.s. touto cestou hlboko ospravedlňuje a zároveň vyjadruje poľutovanie, že k tragickej smrti nebohého E. F. G. došlo aj porušením všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré bola spoločnosť Železiarne Podbrezová, a.s., ako zamestnávateľ povinná dodržiavať.“ a vo zvyšku pokiaľ bola žiadosť žalobkyne o písomné ospravedlnenie formulovaná tak, že za smrteľný pracovný úraz, ktorý utrpel jej životný partner E. F. G. v júli 2018 zodpovedá výlučne zamestnávateľ, žalobu zamietol a obsah ospravedlnenia súd preformuloval tak, aby z neho bolo zrejmé, že žalovaný spoluzavinil smrteľný pracovný úraz E. G. spolu s poškodeným, že nejde o výlučnú zodpovednosť zamestnávateľa, ale delenú zodpovednosť zamestnanca a zamestnávateľa. Zo žalobkyňou požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy sumou 120 000,- € priznal súd prvej inštancie výrokom II. žalobkyňi len 15 000,- €, ktorú vzhľadom k zisteným okolnostiam vzniku pracovného

úrazu považoval za primeranú. Primeranosť finančnej a tiež morálnej satisfakcie podľa rozhodnutia súdu prvej inštalácie ovplyvnila podstatná okolnosť, za ktorú označil spoluzodpovednosť nebohého E. F. G. za svoju smrť. Rovnakú mieru zodpovednosti za smrteľný pracovný úraz na strane žalovaného a zamestnanca E. G. vyvodil súd prvej inštalácie z dokazovaním zistených skutočností, že žalovaný ako zamestnávateľ poškodeného zamestnanca E. G. napriek uloženým povinnostiam zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej aj „Zákonník práce“) a špeciálnym zákonom č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“ alebo „zákon o BOZP“) nezabezpečil, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácie práce neohrozili bezpečnosť a zdravie zamestnancov, pri vypracovaní pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej aj „BOZP“), pri oboznamovaní jednotlivých zamestnancov s týmito pravidlami a pri vyžadovaní a prípadnom sankcionovaní nedodržiavania týchto opatrení nebol dôrazný a na strane E. G. konštatoval súd nespĺnenie si povinností skontrolovať svoje pracovisko z hľadiska bezpečnosti, povinnosti odstrániť alebo prispieť k odstráneniu závažného stavu, ktorý mu vzhľadom na 6 hodinovú odpracovanú zmenu, počas ktorej sa po tomto pracovisku pohyboval musel byť známy, závažný stav na pracovisku nenahlásil a sám seba vystavil nebezpečnej situácii tým, že pri presúvaní prevážacieho vozíka postupoval zo všetkých možností najrizikovejším spôsobom, do boku, otočený čelom k vozíku nie čelom k smeru pohybu, čím dostal zo svojho zorného poľa určitú časť komunikačnej línie, do ktorej zasahovali nesprávne uložené kovové rúry v regáli č. 3201 medziskladu pre žihacie pece. Prečnievajúci zväzok rúr sa v regáli na pracovisku E. G. nachádzal od začiatku jeho pracovnej zmeny a tento stav bol tolerovaný aj na predhádzajúcich pracovných zmenách. Okolo prečnievajúceho zväzku rúr sa pred E. G. pohybovalo niekoľko zamestnancov, ktorí taktiež manipulovali a ovládali prevážací vozík naložený rúrami, ale spôsobom, ktorý vylučoval kolíziu s prečnievajúci rúrami. Ak si E. G. zvolil obvyklú ľavú stranu prevážacieho vozíka, na ktorej stlačil príslušné tlačidlo, pričom nekráčal obrátený čelom v smere pohybu tohto vozíka, ale pohyboval sa bokom a čelom obrátený k vozíku, chrbtom k regálu, potom tak mohol robiť bezpečne len za predpokladu, že by sa v jeho komunikačnej línii pri regáli s prečnievajúcimi rúrami nenachádzala žiadna prekážka. O prečnievajúcich rúrach z regála však E. G. nepochybné vedieť musel, pretože sa okolo nich pohyboval predhádzajúcich šesť hodín počas svojej pracovnej zmeny, touto halou premanipuloval spolu 13 zväzkov rúr, preto, ak na túto skutočnosť nereagoval zvýšenou pozornosťou, potom u neho išlo o hrubú nedbalosť. Súd prvej inštalácie vyjadril nesúhlas so závermi Inšpektorátu práce na dvoch úrovniach, ktoré vyslovili, že E. G. neporušil žiadne právne predpisy ani vnútorné predpisy zamestnávateľa vo vzťahu k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Súd prijal záver, že poškodený E. G. porušil jednak všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, t. j. počínať si tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu života, zdravia a poškodeniu majetku alebo k jeho zničeniu a porušil aj konkrétne povinnosti uložené vnútornými predpismi žalovaného, t. j. skontrolovať svoje pracovné prostredie, odstrániť závažný stav alebo nahlásiť závažný stav a vyžadovať jeho odstránenie a porušil aj povinnosti vyplývajúce mu z pracovnej zmluvy v časti popisu pracovných činností – udržiavať pracovisko bezpečné, používať bezpečné pracovné postupy, nahlasovať a odstraňovať takýto závažný stav. E. G. bol poučený o zásadách BOZP, zaškolený na prácu žihača a mal vlastné praktické skúsenosti z tohto pracoviska. Musel preto vedieť, že prečnievajúce rúry z regála za vyznačenú hranicu znamenajú riziko a neželaný stav, voči ktorému má aj on sám nejaké povinnosti. Bezprostredná možnosť E. G. zabrániť či predísť vzniku smrteľného pracovného úrazu vytvorilo na jeho strane rovnocennú zodpovednosť za vznik pracovného úrazu a tým aj za zásah do osobnostných práv žalobkyne, za ktorý žalobkyňa označila smrť blízkej osoby.

1.1 Súd prvej inštalácie konštatoval, že smrťou E. F. G. dňa 06.07.2018 došlo k závažnému zásahu do práva žalobkyne na ochranu osobnosti, najmä do jej práva na súkromie a rodinný život, keď napriek tomu, že neboli zosobášení, viac ako 10 rokov tvorili pár, viedli spoločnú domácnosť, boli si navzájom oporou a ich vzťah možno prirovnať k vzťahu manželskému. Bolo zistené, že žalobkyňa a E. G. boli jeden druhému oporou nielen v duševnej, ale aj majetkovej sfére. Smrťou E. G. došlo k narušeniu súkromného života žalobkyne, stratil sa pocit istoty zo vzájomného spolužitia a podpory do budúcnosti, aj pocit istoty čo sa týka uspokojovania základných životných potrieb. Osobnostné práva síce nemožno stotožňovať s právami majetkovými, ktoré by mohli plynúť zo spolužitia dvoch ľudí tvoriacich „pár“, avšak z pohľadu osobnostných práv je nepochybné dôležitým aj pocit vyplývajúci zo zabezpečenia po materiálnej stránke. Žalobkyňa bola v otázke bývania závislá na E. G., bývala v jeho byte. Smrťou E. G., s ktorým nebola zosobášená, sa zabezpečenie bytovej potreby ohrozilo a zanikla istota dvoch príjmov, z ktorých sa zabezpečoval chod domácnosti a uspokojovanie materiálnych potrieb spolužijúcich osôb. V právnom poriadku Slovenskej republiky sú oddelené osobnostné a majetkové práva. Náhradou nemajetkovej ujmy nemajú byť kompenzované ekonomické dopady zásahu do osobnostných práv, avšak z ekonomických

dopadov plynúce duševné procesy, pocity a otrasy sú významným prvkom pre posúdenie toho, či takáto náhrada (nemajetkovej ujmy) dotknutej osobe náleží. Prvoinštančný súd uzavrel, že v prípade žalobkyne prichádza do úvahy morálna satisfakcia formou ospravedlnenia a priznaním zodpovednosti zo strany žalovaného, ale aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá zabezpečí žalobkyni požitky vyvažujúce utrpenú stratu blízkej osoby. V prípade smrti blízkej osoby upustenie od neoprávnených zásahov či odstránenie následkov týchto zásahov už do úvahy neprichádza.

1.2 Formy odškodnenia postihnutej osoby upravuje § 13 Občianskeho zákonníka. V jeho ods. 3 je výslovne ustanovené, že výška náhrady nemajetkovej ujmy (ďalej aj „relutárna náhrada“) musí zohľadňovať závažnosť vzniknutej ujmy aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva na ochranu osobnosti došlo. Žalobkyňou požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120 000,- € označil súd prvej inštancie za neprímeranú pre daný prípad. Súd pripomenul, že v platnom právnom poriadku SR nie je stanovená ani ustálená nejaká stupnica náhrad, ktoré sa pri zásahoch do osobnostných práv priznávajú dotknutej osobe. Za nesprávne označil súd odvodzovať výšku relutárnej náhrady od súm, ktoré zákon priznáva rôznym osobám ako odškodnenie alebo rentu v trestných či sociálnych veciach. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí vychádzať z individuálnych okolností každého prípadu. Pre účely kontrolovateľnosti svojho úsudku o primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne súd prvej inštancie uviedol, že relutárnu náhradu odvíja od základu – sumy, ktorú by bolo možné ako kompenzačnú priznať zasiahnutej osobe v prípade zásahu najzávažnejšieho. Za najväčšiu stratu spôsobujúcu utrpenie či (duševnú) bolesť považoval prvoinštančný súd úmrtie nezaopatreného dieťaťa rodičovi, pre ktorého by považoval za primeranú sumu odškodnenia 100 000,- €. Za stratu blízkej osoby v životnom páre (spravidla u manželov) by mala postačovať polovica tejto náhrady, teda 50 000,- €. Suma 50 000,- € v prípade straty životného partnera by mala byť len referenčnou a teda primeranou v situáciách, keď spolužitie takéhoto páru je funkčné po všetkých stránkach a znížená úmerne u párov, ktorých vzájomná láska a spolupatričnosť nie je tak intenzívna, v dôsledku čoho je aj pocit smútku slabší. Aj u žalobkyne súd skúmal, či s E. F. G. tvorili pár s plnohodnotným a funkčným spolužitím druhu a družky, napríklad, či bola ich komunikácia bezproblémová, oddanosť vysoká, či si vzájomne pomáhali, aká bola miera súdržnosti a spolupatričnosti, ako trávili voľný čas, či spolu alebo osobitne, aké boli vzťahy toho ktorého člena páru s rodinou toho druhého za účelom zhodnotenia, do akej miery žalobkyňa ako pozostalá z páru pociťuje stratu partnera v materiálnej a emocionálnej oblasti a ktorá strana dominuje. Z vykonaných dôkazov vyvodil, že žalobkyňa s E. G. tvorili životný pár, boli druhom a družkou, avšak nešlo o bezproblémovo fungujúce partnerstvo. Okrem vzájomných citových väzieb tu bola aj určitá praktická stránka spolužitia, keď ani jeden z nich nebol nad mieru finančne zabezpečený do budúcnosti a spolužitím v jednej domácnosti bolo uľahčené zabezpečovanie životných potrieb u oboch z nich. Z výpovede žalobkyne a vypočutých svedkov súd prvej inštancie zistil, že stratu svojho životného partnera žalobkyňa pociťuje, je osamelá, trpí nespavosťou, ale následky úmrtia E. G. neboli žalobkyňou pociťované v absolútnej miere, že by trúchlila a pociťovala emocionálnu stratu veľmi intenzívne. Za nevýznamné súd označil, či žalobkyňa odmietla vystrojiť pohreb nebohému E. G. alebo ho nevystrojila pre možnú finančnú záťaž. Súd rešpektoval, že prejavy každej osoby po oznámení úmrtia osoby blízkej môžu byť rôzne. Mierny emocionálny prejav a vyslovenie praktických obáv o materiálne zabezpečenie do budúcnosti nemusí znamenať, že spolužitie tohto páru bolo len racionálnym riešením bez hlbšieho emočného náboja alebo že strata partnera pre toho druhého nie je aj citovou ranou. I keď plánovaný sobáš medzi žalobkyňou a E. G. preukázaný nebol, považoval súd prvej inštancie za preukázané, že jej spolužitie s nebohým E. G. bolo aj partnerstvom citovým. Reakcie a správanie sa žalobkyne po smrti E. G. podľa názoru súdu prvej inštancie odôvodňujú záver, že odškodnenie v plnej výške referenčnej sumy 50 000,- € žalobkyni nepatrí a to práve s ohľadom na jej reakcie po smrti E. G., ktorá po oznámení smrti E. G. ani na pohrebe neprejavovala nejaké výrazné emócie, na hrobe nebohého od jeho smrti bola iba raz, so širšou rodinou nebohého sa intenzívne žalobkyňa nestýkala pred jeho smrťou ani po nej. Za primeranú relutárnu náhradu pre žalobkyňu považoval súd prvej inštancie sumu 30 000,- €, ktorú znížil na polovicu 15 000,- € práve v dôsledku spolupôsobenia druhého faktora a to spoluzavinenia nebohého E. G. na vzniku pracovného úrazu s následkom smrti v rozsahu 1/2. Žalobkyňa sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 120 000,- €, preto súd žalobu vo zvyšku o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 105 000,- € zamietol.

1.3 Nepriznanie nároku na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu odôvodnil súd prvej inštancie čiastočným (rovnocenným) úspechom strán sporu čo do základu uplatneného nároku a aplikáciou ustanovenia § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“). Súd vysvetlil, že pri vyčíslení pomeru úspechov strán sporu nepostupoval čisto matematicky z dôvodu, že v prípade požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy nie je jej výška ustanovená právnym predpisom a závisí výlučne od úvahy súdu, preto zníženie požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy nemôže ísť

na vrub žalujúcej strany, ak je inak žaloba považovaná za dôvodnú. Za základ pre posudzovanie miery úspechu je potom potrebné považovať sumu primeranej náhrady, ku ktorej dospel súd pred prípadným delením zodpovednosti za zásah do osobnostných práv. Pri morálnej satisfakcii posudzuje súd mieru úspechu strán na základe porovnania obsahu žiadaného a obsahu uloženého ospravedlnenia. Obsah ospravedlnenia bol zo strany súdu korigovaný tak, aby z neho bolo zrejmé, že žalovaný iba spoluzavinil smrteľný pracovný úraz E. G., teda, že nejde o jeho výlučnú zodpovednosť zaň. Výška peňažnej náhrady, ktorú pre prípad žalobkyne považoval súd za primeranú (30 000,- €) bola znížená taktiež pre spoluzodpovednosť E. G. na vzniku pracovného úrazu a tým aj zásahu do osobnostných práv žalobkyne.

2. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa obmedzujúc ho na časť výroku III., ktorým zamietol súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti jej žalobu o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 105 000,- € a na IV. výrok rozsudku o nepriznaní práva na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu s výslovne uvedenými dvomi odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku vytýkajúc súdu prvej inštancie, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa zopakovala, že sa podanou žalobou domáhala písomného ospravedlnenia a priznania relutárnej náhrady vo výške 120 000,- € od žalovaného pre zásah do jej súkromného a rodinného života spôsobený smrťou najbližšej osoby v dôsledku pracovného úrazu, za ktorý v celom rozsahu zodpovedá žalovaný ako zamestnávateľ jej druha. Súd prvej inštancie podľa jej názoru nesprávne vyhodnotil vzťah žalobkyne a E. G. a to len na základe výpovede svedkov z okolia jej partnera, s ktorými neudržiavali také vzťahy, aby sa mohli relevantne o vzťahu žalobkyne a E. G. vyjadrovať. Žalobkyňa v konaní preukázala materiálny obsah jej vzťahu s nebohým E. G., aj to, že jeho smrťou neutrpela len materiálnu ujmu, ale najmä ujmu emočnú. Nebohý bol pre žalobkyňu najbližšou osobou v jej živote. Žalobkyňa nemala vo svojom okolí blízke kamarátky. Jej syn je nezvestný a s dcérou nemá dobrý vzťah. Nebohý E. G. bol v živote žalobkyne jedinou blízkou osobou, ktorej strata je pre žalobkyňu nenahraditeľná. V dôsledku pracovného úrazu stratila žalobkyňa životného partnera, s ktorým strávila 18 rokov života a to v čase, keď plánovali sobáš a zotrvať spolu už navždy. Okresný súd nesprávne vyhodnotil partnerstvo žalobkyne s E. G. ako partnerstvo z rozumu bez citových väzieb a to len na základe popísaných reakcií žalobkyne na správu o smrti druha. Súd sa v tejto časti dokazovania prílišne zameral na subjektívny názor okolia nebohého E. G., ktoré z dôvodu raritných stretnutí členov tejto rodiny nemohli poznať hĺbku vzťahu žalobkyne s E. G.. Žalobkyňa nemožno vyčítať, že pred svedkami nepredviedla „teátró“ a na smrť nebohého reagovala svojsky. Jej reakcie nemôžu byť kritériom, ktoré by mohlo byť vyhodnotených v neprospech žalobkyne a na základe ktorého by mal súd znížiť nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy.

2.1 Ustálenie výšky referenčnej sumy pre smrť partnera dospeléj osoby spôsobom matematického skrátenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy rodiča pri úmrtí dieťaťa považuje žalobkyňa za priečiace sa judikatúre ohľadom kritérií náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú nemožno určovať takýmto „tabuľkovým“ spôsobom, keď výška náhrady nemajetkovej ujmy závisí vždy od individuálnych okolností tej ktorej veci. Postup súdu prvej inštancie, ktorý s poukazom na referenčnú sumu vo výške 50 000,- € zvolenú za základ „výpočtu“ nároku žalobkyne ďalej znižoval sumu, na ktorú žalobkyňa vznikol nárok, považuje žalobkyňa za nesprávny a svojvoľný. Za absolútne svojvoľné označuje žalobkyňa aj úvahy súdu o možnosti znížiť relutárnu náhradu z dôvodu nie bezproblémovo fungujúceho partnerstva, v závislosti od finančnej situácie členov domácnosti akoby súd chcel povedať, že žalobkyňa utrpela smrťou nebohého menšiu ujmu, keď nebohý nebol dostatočne bonitný. Priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sumou 15 000,- € nepovažuje žalobkyňa za dostatočné odškodnenie vzhľadom na dĺžku spolužitia žalobkyne s nebohým, vek nebohého, ktorý mal v čase úmrtia 59 rokov, preto jeho úmrtie možno bez pochyb označiť ako predčasné, vek žalobkyne v čase úmrtia nebohého 63 rokov, ktorý nemožno označiť za vek vysoký. Rozsudok súdu prvej inštancie k výške priznanej relutárnej náhrady neobsahuje ústavné súladné odôvodnenie, keď sa súd vôbec nezaoberal argumentáciou a prostriedkami procesného útoku žalobkyne a súd nedal odpoveď na tie najpodstatnejšie argumenty žalobkyne (neuvedené, ktoré argumenty žalobkyne nevzal súd prvej inštancie do úvahy – poznámka odvolacieho súdu). V rozpore s antidiskriminačným zákonom č. 365/2004 Z. z. súd prvej inštancie diskriminoval žalobkyňu, keď znížil výšku jej nároku na náhradu nemajetkovej ujmy aj preto, že nebola manželkou nebohého, napriek tomu, že sám konštatoval, že vzťah žalobkyne a nebohého bol obsahovo vzťahom manželským. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je v rozpore s judikatúrou najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky a všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktoré priznávajú pozostalým v prípade smrti blízkej osoby vyššie sumy, aj s judikatúrou Najvyššieho súdu a Ústavného súdu Českej republiky. Rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sú s poukazom na článok 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky

zakotvujúceho tzv. ústavno-konformný výklad zákonov aplikovateľné aj v konaniach vedených na súdoch Slovenskej republiky. Najvyšší súd Českej republiky prijal k náhrade nemajetkovej ujmy na zdraví, bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia Metodiku za účelom dosiahnutia princípu legitímneho očakávania a právnej istoty, ktorej cieľom je stanoviť presnejšie vodítko, ktoré by zaručovalo konzistentné rozhodovanie súdov o rovnakých nárokoch. Žalobkyňa si je vedomá, že Metodika NS ČR nepredstavuje právny predpis a preto nemá záväzný charakter, avšak na strane druhej Najvyšší súd (ČR) ako najvyššia súdna autorita predznačuje, aké rozhodovanie sa považuje za správne a spravodlivé, pričom bude nutné náležite a presvedčivo odôvodniť také rozhodnutia, ktoré by sa odklášali od uvedeného metodického pokynu. Nepoužitie predmetnej Metodiky je ústavnou vadou, ktorá má za následok porušenie článku 36 ods. 1 v spojení s článkom 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (podľa rozhodnutia Ústavného súdu ČR z 31.03.2020 sp. zn. IV. ÚS 2578/19 a iné); Listina základných práv a slobôd je súčasťou aj slovenského právneho poriadku. Súd prvej inštancie nedal v dôvodoch rozhodnutia zrozumiteľné a preskúmateľné odpovede na argumentáciu žalobkyne prednášanú v konaní a prečo nerozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, na ktorú žalobkyňa opakovane poukazovala.

2.2 Závery súdu prvej inštancie o spoluzodpovednosti nebohého E. G. za vznik pracovného úrazu sa výslovne priečia zisteniam Inšpektorátu práce Banská Bystrica a Národného inšpektorátu práce. Úvahy súdu o spoluzavinení nebohého za svoju smrť sú svojvoľné a irelevantné. Za smrť E. G. zodpovedá výlučne žalovaný a žiadne spoluzavinenie nebohého zo skutkovej ani právnej stránky veci neprichádza do úvahy. Vyhodnotenie spoluzavinenia nebohého na úkor nároku žalobkyne odporuje nielen výsledkom vykonaného dokazovania, ale aj dvojstupňovému konaniu na Inšpektoráte práce Banská Bystrica a na Národnom inšpektoráte práce, kde žalovaný podal proti prvostupňovému rozhodnutiu odvolanie, avšak odvolací orgán potvrdil výlučnú zodpovednosť žalovaného v zmysle Protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica zo dňa 9. augusta 2018. Z rozhodnutí Inšpektorátu práce vyplýva, že nebohý neporušil žiadne právne predpisy a príčinou úrazu bolo chybné usporiadanie pracoviska alebo komunikácie na pracovisku. E. G. nebol v čase pracovného úrazu pod vplyvom alkoholu, či iných omamných alebo psychotropných látok. Žalobkyňa poukazuje na rozpor medzi popísanou situáciou zo strany Inšpektorátu práce a zo strany žalovaného v zmysle záverečnej správy z vyšetrovania zo dňa 31.07.2018, ktoré neboli v celom rozsahu odstránené ani vykonaným dokazovaním v tomto súdnom konaní. Právny názor o spoluzavinení nebohého zakladá súd prvej inštancie na skutočnostiach, ktoré neboli v konaní preukázané, prípadne zostali sporné. Povinnosť vytvárať riadne pracovné podmienky s cieľom predchádzať vzniku škody a robiť opatrenia na odstránenie prípadných zistených nedostatkov vzniká zamestnávateľovi podľa § 177 Zákonníka práce. V konaní bolo preukázané, že po smrti nebohého E. G. došlo zo strany žalovaného k zásadným zmenám na pracovisku a dovtedy boli tieto nedostatky opomínané a napravené boli až potom, čo ich žalovanému vytkol Inšpektorát práce po smrteľnom pracovnom úraze E. G.. V súdnom konaní bolo dokazovaním preukázané, že na pracovisku žalovaného sa často stávalo, že zväzok rúk prečnieval z regála a za tohto stavu, aký sa opakoval s prečnievajúcimi rúrami nebolo otázkou, či dôjde na pracovisku žalovaného k pracovnému úrazu, ale otázkou bolo len, kedy sa tak stane. Žalovaný dlhodobo toleroval závadný stav na pracovisku, preto nemožno zodpovednosť za pracovný úraz prenášať na zamestnanca. Žalobkyňa nesúhlasí s vyhodnotením konania E. G. ako ľahkomyseľného. Čo sa považuje za ľahkomyseľné konanie ustanovuje Zákonník práce v § 196 ods. 2 písm. c). Žiaden z atribútov uvedených v tomto ustanovení v správaní nebohého E. G. nebol prítomný. V zmysle judikatúry súdov SR sa pri posudzovaní, či zamestnanec porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo osobitné predpisy nemožno dovoľávať len všeobecných ustanovení, podľa ktorých si má každý počínať tak, aby neohrozil svoje zdravie a zdravie iných a ani dodržanie všetkých povinností vyplývajúcich z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľa nie je samo o sebe dôvodom na obmedzenie alebo zbavenie sa zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, aké povinnosti mal nebohý porušiť a odkiaľ mu tieto povinnosti mali vyplývať. Poukaz na porušenie preventívnej povinnosti nepostačuje. Žalobkyňa považuje spôsob, ktorým sa prenáša zodpovednosť žalovaného na nebohého E. G. po tom, čo bola žalovanému právoplatne uložená pokuta za porušenie jeho povinností rozhodnutím Inšpektorátu práce Banská Bystrica v spojení s rozhodnutím Národného inšpektorátu práce za nehorázný. Inšpektorát práce nezistil žiadne porušenie povinností zo strany nebohého E. G.. Súd je viazaný inšpekčnými rozhodnutiami, ktorými bolo konštatované porušenie právnych predpisov zo strany žalovaného. Súdny vo viacerých rozhodnutiach judikovali, že pri posudzovaní, či zamestnanec porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo osobitné predpisy sa nemožno dovoľávať len všeobecných ustanovení, podľa ktorých si má

každý počínať tak, aby neohrozil svoje zdravie a zdravie iných. Za ľahkomyselné konanie nemožno považovať bežnú neopatrnosť a konanie vyplývajúce z rizika práce. Zamestnávateľ by sa mohol zbaviť čiastočne alebo celkom zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom len tým, že by preukázal, že zamestnanec svojím zaviním porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovala a kontrolovala a že porušenie týchto predpisov bolo jedinou príčinou škody. Zníženie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zo strany súdu prvej inštancie o 50 % pre údajné spoluzavinenie nebohého E. G. v pomere 50 % zodpovednosti na vlastnej smrti je podľa názoru žalobkyne absolútne neakceptovateľné, vecne nesprávne a nezákonné. Za smrť nebohého objektívne zodpovedá žalovaný, ktorý sa v konaní žiadnym spôsobom nevyvinil a nepreukázal naplnenie žiadneho z liberáčnych dôvodov. E. G. sa nedopustil žiadneho ľahkomyselného konania. Rozsudok súdu prvej inštancie vychádza teda z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.3 Žalobkyňa napáda aj výrok IV. o trovách konania, pretože sa považuje v spore za 100 % úspešnú stranu. Rozhodnutie o nároku strán sporu na náhradu trov konania je svojvoľné a odôvodnenie takéhoto rozhodnutia je nepreskúmateľné. Aj podľa aktuálnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky potrebné aplikovať osobitný režim posudzovania úspechu v konaní o nárokoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Ak bolo žalobkyne vyhovené v rozsahu žiadaného písomného ospravedlnenia a nároku na priznanie nemajetkovej ujmy, bola žalobkyňa čo do základu sporu úspešná v rozsahu 100 % a patrí jej 100 % nárok na náhradu trov konania.

2.4 Žalobkyňa navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v III. a IV. výroku rozsudku tak, že žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobkyne náhradu nemajetkovej ujmy ešte vo výške 105 000,- € a prizná jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, eventuálne, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v tomto rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne konštatoval, že žalobkyňa iba zosumarizovala v prvoinštančnom konaní prednesenú argumentáciu, s ktorou sa súd prvej inštancie v celom rozsahu vyporiadal. Žalobkyňa poukazuje na rozhodnutia súdov vo veciach o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s tým, že stanovenie výšky náhrady je vecou voľnej úvahy súdov a na inom mieste označuje postup súdu, ktorý určil náhradu nemajetkovej ujmy svojou úvahou za svojvoľný. Z dvoch možných záverov, že výška náhrady nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu alebo je vecou procesnej zodpovednosti žalujúcej strany, v akom rozsahu vymedzí predmet konania, si žalobkyňa selektívne vyberá to, čo sa jej hodí. Z pohľadu výšky žalovanej sumy odmieta akceptovať, že výšku priznanej náhrady určí na základe výsledkov dokazovania voľnou úvahou súd, no z pohľadu nároku na náhradu trov konania dôrazne upozorňuje, že výška náhrady je vecou úvahy súdu, teda aj keď je úspešná len čiastočne, patrí jej plná náhrada trov konania. Súd prvej inštancie podľa názoru žalovaného správne identifikoval vzťah žalobkyne s nebohým E. G., keď skonštatoval, že nešlo o bezproblémovo fungujúce partnerstvo, v ktorom okrem vzájomných citových väzieb bola aj určitá praktická stránka spolujitia za účelom spoločnej úhrady nákladov na živobytie a že následky úmrtia E. G. žalobkyňa nepocítovala v takej absolútnej miere, aby to zodpovedalo odškodneniu sumou 120 000,- €. Žalobkyňa nepreukázala v konaní nič, čo by odôvodňovalo priznanie peňažnej náhrady vo výške 120 000,- €. Žalobkyňa podsúva v odvolaní do úst súdu prvej inštancie závery, ktoré vyslovené neboli a z odôvodnenia jeho odôvodnenia nevyplývajú. Súd nevyhodnotil partnerstvo žalobkyne a nebohého ako partnerstvo z rozumu bez citových väzieb a nepovedal, že chudobnejší ľudia pri smrti partnera cítia menšiu ujmu ako ľudia majetkovo viac zabezpečení. Žalobkyňa si v konaní uplatnila nárok, ktorý nemožno „zobjektivizovať“ napríklad znaleckým dokazovaním, preto bol súd pri hodnotení základu nároku odkázaný na to, čo žalobkyňa a svedkovia v konaní uvedú. Osobitnú kvalitu svojho vzťahu s E. G. ani plánovaný sobáš žalobkyňa nepreukázala. Samotná žalobkyňa uviedla, že počas ich spolujitia došlo k niekoľkým rozchodom a k vzájomnej integrácii do rodín druhého partnera nedošlo. Zo vzťahu žalobkyne s E. G. deti nepochádzajú. Hrob E. G. navštívila žalobkyňa iba jedenkrát. Názor, že v správaní sa žalobkyne po smrti E. G. videl najväčšiu obavu zo zániku jej práva bývať v byte žalovaného vyvodil okresný súd z opisu správania sa žalobkyne bezprostredne po oznámení úmrtia E. G. aj z jej výpovede na pojednávaní dňa 29.06.2021, z ktorej vyplýva, že si veľmi dobre pamätala skutočnosti ekonomickej povahy, čo znamená, že ekonomický či sociálny motív vzťahu prehliadnuť nie je možné.

3.1 Žalobkyňa hodnotí zníženie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ako svojvoľné rozhodnutie, rovnako tak určenie referenčnej sumy, avšak sama bez akéhokoľvek racionálneho vysvetlenia stanovila

výšku relutárnej náhrady na 120 000,- €. Žalobkyňa sa ani nepokúsila vysvetliť, ako k tejto sume dospela. Naproti tomu súd prvej inštancie zrozumiteľne vysvetlil svoje právne úvahy a dôvody, pre ktoré priznal žalobkyni iba sumu 15 000,- €. Žalobkyňa sa teda mylí, že súd svojvoľne znížil relutárnu náhradu len preto, že nereagovala dostatočne teatrálnu na smrť E. G.. Žalobkyni nebola diagnostikovaná duševná porucha v priamej a bezprostrednej súvislosti s úmrtím E. G. či pretrvávajúce emocionálne rozrušenie. Hĺbku vzťahu žalobkyne a E. G. nie je objektívne možné vyhodnotiť, keď ho vnútorne prežívali len oni dvaja, ale pre vonkajšieho nezaujatého pozorovateľa sa vzťah medzi týmito osobami musí javiť ako neformálny a zracionalizovaný vzťah podmienený aj nepriaznivými životnými okolnosťami oboch osôb. Smrť E. G. bezprostredne vyvolala negatívne dôsledky predovšetkým v rovine ekonomickej, resp. bytovej otázke žalobkyne. Z dokazovania vyplynulo, že veci po E. G. žalobkyňa vyhodila alebo darovala cudzím osobám. Z výpovede žalobkyne vyplynulo, že zdedenie bytu E. G. jeho dcérami vnímala žalobkyňa ako krivdu. Za nepriaznivé majetkové pomery žalobkyne však žalovaný zodpovednosť nenesie.

3.2 Predmetom tohto konania je posúdenie zodpovednosti žalovaného za zásah do osobnostných práv žalobkyne podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Zodpovednosť žalovaného za škodu vzniknutú pracovným úrazom je upravená v Zákonníku práce. Stotožniť zodpovednosť za pracovný úraz a za nemajetkovú ujmu nie je správne. Žalovaný pripustil svoju mieru zodpovednosti za pracovný úraz a naďalej tvrdí, že E. G. porušil celý súbor všeobecne záväzných právnych noriem a interných právnych noriem zamestnávateľa. E. G. bol vysokoškolsky vzdelaný človek bez zdravotného obmedzenia, riadne preškolený/zaučený na proces nakladania a vykladania s vozíkom aj na pohyb s vozíkom, každých šesť mesiacov sa zúčastňoval školenia BOZP, nosil pri sebe BOZP kartičku, na ktorej sú okrem iného uvedené aj povinnosti zamestnanca vo vzťahu k zisteným závadám/prekážkam na pracovisku. Zväzok rúr, ktorý prečnieval z regála a spôsobil pracovný úraz E. G., bol žíhaný približne dva dni pred úrazom a do regála sa mohli dostať v priebehu predchádzajúcich dvoch dní. Povinnosťou zamestnanca bolo odstrániť a súčasne nahlásiť závalu. Pracovný úraz sa stal cca po 6 hodinách výkonu práce, počas ktorých E. G. premanipuloval spolu 13 zväzkov rúr, čo znamená, že okolo prečnievajúceho zväzku rúr niekoľkokrát prešiel. Potvrdila to aj očitá svedkyňa úrazu E. B., žeriavnička, ktorá s ním na pracovnej zmene pracovala. Je absolútne vylúčené, aby E. G. o prekážke nevedel alebo ju prehliadol. E. G. mohol vozík, na ktorom prepravoval zväzky rúr ovládať aj z opačnej strany a mohol a mal sledovať priestor, do ktorého smeroval vozík a nestáť bokom k smeru jazdy. Svedkyňa B. ako jediný očitý svedok úrazu bola prekvapená z konania E. G., ktorý pred prečnievajúcim zväzkom rúr nezastavil. Smrť E. G. teda nenastala v dôsledku prekvapivého, neočakávaného či náhleho pôsobenia inej fyzikálnej sily či chemickej látky na telo E. G., ale bola výsledkom kombinácie dvoch faktorov a to existencie statickej a dobre viditeľnej prekážky vo forme prečnievajúceho zväzku rúr a súhry ďalších okolností, ktoré boli výsledkom vlastného nesprávneho a ľahkomyselného rozhodnutia E. G.. K spôsobu vzniku pracovného úrazu vykonal súd prvej inštancie rozsiahle dokazovanie, oboznámil sa s fotografiami z miesta pracovného úrazu, vypočul zamestnancov žalovaného o možnostiach ovládania prepravného vozíka aj o pomeroch na pracovisku, vypočul očitého svedka úrazu a disponoval administratívnymi spismi Inšpektorátu práce Banská Bystrica a Národného inšpektorátu práce. Podľa názoru žalovaného dospel súd k správne názoru, že bezprostredná možnosť E. G. zabrániť či predísť vzniku smrteľného pracovného úrazu vytvára na jeho strane rovnocennú zodpovednosť za túto udalosť a teda aj za zásah do osobnostných práv žalobkyne.

3.3 Pre žalovaného je nepochopiteľná argumentácia žalobkyne o povinnosti Okresného súdu Brezno rozhodnúť v súlade s Metodikou Najvyššieho súdu Českej republiky k rozhodovaniu súdov nižších inštancií v otázke náhrady nemajetkovej ujmy. S názorom žalobkyne, aké kritériá musí súd zohľadňovať pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa bodu 101 a nasledujúce jej odvolania žalovaný súhlasí. Tieto kritériá však „hrajú“ skôr v neprospech žalobkyne. Žalovaný rovnako ako súd prvej inštancie má za to, že vzťah medzi žalobkyňou a E. G. nemožno pripodobňovať k funkčnému manželstvu, ak v ňom absentujú prvky, ktoré sú pre manželstvo typické, napríklad vlastné deti, vzájomné ustanovenie za dediča, hlbšia miera integrácie do rodiny toho druhého. Vzťah žalobkyne a nebohého bol turbulentný a podmienený aj nepriaznivými ekonomickými okolnosťami. V prospech žalobkyne nesvedčí ani kritérium hmotnej závislosti, keď žalobkyňa bola dlhodobo poberateľkou starobného dôchodku, nebola maloletým dieťaťom v neproduktívnom veku bez vlastného príjmu výživou odkázaná na nebohého. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na okolnosti na strane pôvodcu zásahu a jeho majetkové pomery, žalovaný upozorňuje, že Nadácia Železiarne Podbrezová darovala 2 110,75 € (neuvedené komu – poznámka odvolacieho súdu) za účelom úhrady nákladov spojených s pohrebom a poslednou rozlúčkou so zosnulým zamestnancom a žalovaný bol pripravený viesť zmysluplný dialóg o spôsobe urovnania tohto sporu aj so žalobkyňou, ktorá si kategoricky stanovila nárok na zaplatenie nemajetkovej

ujmy sumou 120 000,- €, čo nesvedčí o ochote žalobkyne diskutovať o jej nárokoch. Poukaz žalobkyne na zisk žalovaného v roku 2018 a z toho vyplývajúci záver, že žalobkyňou uplatnený nárok nie je spôsobilý pôsobiť na žalovaného likvidačne, nemá podľa žalovaného žiadnu súvislosť s predmetom konania, účelom ktorého je zmiernenie negatívnych následkov v súkromnom živote žalobkyne. Nie je namieste ani argumentácia žalobkyne o preventívno-sankčnej funkcii relutárnej náhrady vo vzťahu k žalovanému. Žalovaný ako popredný výrobný podnik v oblasti hutníctva a kovospracovania má zavedený mimoriadne podrobný a prísny systém BOZP, s ktorými sú zamestnanci pravidelne oboznamovaní/školení, napriek tomu k pracovným úrazom dôjsť môže. Prípady, na ktoré žalobkyňa vo svojom odvolaní ako priznávajúce vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy odkazuje sú skutkovo odlišné než jej prípad.

3.4 Súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania v súlade s § 255 ods. 2 C. s. p., keď zohľadnil čiastočný úspech strán sporu. Žalovaný rozumie špecifikám konania o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá nie je vyjadriteľná v peniazoch a povaha tohto nároku objektívne sťažuje vyčíslenie žalovanej peňažnej sumy, napriek tomu musí žalujúca strana niesť procesné následky (minimálne v podobe nepriznania náhrady trov konania) v prípade uplatňovania očividne premrštených súm. Žalovaný navrhuje potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

4. Ďalšie vzájomné vyjadrenia strán sú len opakovaním vlastnej argumentácie a spochybňovaním názoru protistrany a nič nové do odvolacieho konania nevnášajú.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne podľa § 34 ods. 1 C. s. p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že zákonné podmienky pre jeho nariadenie podľa § 385 ods. 1 C. s. p. splnené neboli (dôkazy vykonané súdom prvej inštancie nebolo potrebné doplniť ani zopakovať, prejednanie vecí na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem) a to iba v rozsahu odvolania žalobkyne, ktorým je podľa § 379 C. s. p. viazaný a vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (§ 383 C. s. p.) skúmal správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie len z hľadiska žalobkyňou uplatnených odvolacích dôvodov o nesprávne zistenom skutkovom stave a nesprávnom právnom posúdení veci z dôvodu, že podľa § 380 ods. 1 C. s. p. je odvolací súd viazaný aj odvolacími dôvodmi a bez aktivity procesnej strany prihliada iba na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok. Vada procesných podmienok odvolacím súdom zistená nebola.

5.1 Žalobkyňa výslovne obmedzila svoje odvolanie na výroky III. a IV. rozsudku prvej inštancie. Výrokom III. v znení: „V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá“ nerozhodol súd prvej inštancie len o zamietnutí žaloby v časti relutárnej náhrady v sume 105 000,- €, ale aj o druhom nepeňažnom nároku žalobkyne, ktorým požadovala od žalovaného ospravedlnenie za neoprávnený zásah zo strany žalovaného do jej práva na ochranu osobnosti, konkrétne do práva na ochranu súkromného a rodinného života porušením všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany žalovaného. V bodoch 71. a 72. odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že skorigoval žalobkyňou požadovaný obsah ospravedlnenia tak, aby z neho bolo zrejmé, že žalovaný nezavinil výlučne smrteľný pracovný úraz E. G., iba ho spoluzavinil a v bode 73. odôvodnenia zopakoval, že pri morálnej satisfakcii sa miera úspechu posudzuje porovnaním obsahu žiadaného s obsahom textu ospravedlnenia, na ktoré bol žalovaný zaviazaný. Práve čiastočné zamietnutie oboch uplatnených nárokov viedlo súd prvej inštancie k rozhodnutiu o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnej sporovej strane považujúc mieru ich úspechu za rovnocennú. Žalobkyňa zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom nežiada zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie aj v I. výroku o uložení povinnosti žalovanému ospravedlniť sa žalobkyňi, nežiada preformulovať text tohto ospravedlnenia a zosúladiť ho s jej návrhom v písomnej žalobe. Podľa dôvodov odvolania žalobkyňa nesúhlasí iba s tou časťou rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku III., ktorým súd prvej inštancie zamietol jej žalobu o zaplatenie ďalších 105 000,- €, preto odvolací súd rozsah svojej prieskumnej činnosti vo vzťahu k rozsudku súdu prvej inštancie vyjadril vo výroku svojho rozhodnutia tak, že sa týka iba časti výroku III., ktorým bola zamietnutá vo zvyšku žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 105 000,- €. Výrok o trovách konania označený súdom prvej inštancie ako výrok IV. je výrokom závislým od rozhodnutia o veci samej, ktorý by odvolací súd podľa § 379 písm. a) C. s. p. preskúmal aj bez výslovnej žiadosti žalobkyne.

5.2 Po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správne. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s výrokom a dôvodmi napadnutého rozhodnutia, na ktoré podľa § 387 ods. 2 C. s. p. poukazuje a s cieľom vyhnúť sa opakovaniu presvedčivých a zrozumiteľných dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie sa iba vyporiada v súlade s § 387 ods. 3 C. s. p. s podstatnými tvrdeniami

žalobkyne uvedenými v odvolaní. V prejednávanej veci neidentifikoval odvolací súd žiadne podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými by sa v odôvodnení rozhodnutia nevyporiadal súd prvej inštancie.

6. Žalobkyňa sa v žalobe označila za „pozostalú osobu“ po nebohom E. F. G. tvrdiac, že s ním žila v pomere druha a družky, ktorý je podľa R 78/1953 trvalým životným spojením muža a ženy, ktorí síce nie sú zviazaní manželským zväzkom, ale inak sa navonok javia ako manželia a už v žalobe upozorňovala, že nepriznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni iba z dôvodu, že de iure nebola manželkou nebohého E. G. aj napriek skutočnosti, že s ním žila 8 rokov (neskôr tento údaj je opravený na 18 rokov) v spoločnej domácnosti, povedie k porušeniu zákazu diskriminácie zakotveného v zákone č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (antidiskriminačný zákon). Ustálenie vzťahu žalobkyne k nebohému E. G. zo strany súdu prvej inštancie bolo dôležité nielen z hľadiska vyhodnotenia, či išlo o osoby blízke v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka, ktorý iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom mimo príbuzného v priamom rade, súrodencia a manžela považuje za osoby sebe navzájom blízke vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu, ale aj určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ak vyhodnotí súd základ nároku za daný. Súd prvej inštancie uznal, že žalobkyňa a nebohý E. G. boli osoby navzájom blízke, ich vzťah druha a družky prirovnal k vzťahu manželskému a náhradu nemajetkovej ujmy požadovanú žalobkyňou znížil z dôvodu spoluzavinenia poškodeného E. G. na svojej smrti a tým aj na zásahu do osobnostných práv žalobkyne a tiež z dôvodu nepreukázania zásahu veľkej intenzity do citovej sféry žalobkyne smrťou E. G.. Nie je teda pravdivé tvrdenie žalobkyne v odvolaní, že súd ju diskriminoval nepriznaním náhrady nemajetkovej ujmy len z dôvodu, že s E. G. nežila v manželskom zväzku.

7. Žalobkyňa si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ od žalovaného odvodzuje od „udalosti“, za ktorú označila smrteľný pracovný úraz svojho druha E. F. G. zamestnaného u žalovaného a protiprávnosť zásahu zo strany žalovaného vidí v nedodržíaní predpisov na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci na pracovisku počas pracovnej zmeny E. G.. Pracovný úraz s následkom smrti dňa 06.07.2018 u žalovaného preukázaný bol, žalovaný existenciu tejto „udalosti“ nepopiera, pripúšťa aj svoju čiastočnú zodpovednosť za zásah do súkromného a rodinného života žalobkyne v dôsledku porušenia zákonných a interných predpisov zameraných na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, ktoré mali za následok vznik pracovného úrazu a napriek záverom Inšpektorátu práce o príčinách vzniku pracovného úrazu tvrdí spoluzavinenie zo strany poškodeného. Žalobkyňa nepripúšťa možnosť prehodnotiť závery Inšpektorátu práce o príčinách vzniku pracovného úrazu v súdnom konaní, tvrdí, že aj všeobecný súd v konaní o ochranu osobnosti je týmito rozhodnutiami viazaný a závery súdu prvej inštancie k predbežnej otázke, kto a v akom rozsahu sa podieľal na vzniku pracovného úrazu a tým aj zásahu do osobnostných práv žalobkyne označuje za svojvoľné a arbitrárne. Názor žalobkyne, že súd nie je oprávnený urobiť si vlastný záver o pôvodcovi a rozsahu protiprávneho zásahu a viazanosti všeobecného súdu rozhodnutím Inšpektorátu práce, ktorým bola žalovanému za nedodržíanie predpisov BOZP uložená pokuta aj v časti posúdenia skutkového deja, nie je správny.

8. Predmetom tohto konania je nárok vyplývajúci z § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, nie nárok na náhradu škody vyplývajúci z pracovnoprávnej zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú smrteľným pracovným úrazom. Tieto nároky je potrebné dôsledne odlišovať. Zodpovednosť zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania upravuje § 195 Zákonníka práce a o tom, či ide o pracovný úraz môže rozhodnúť v rámci zverenej právomoci len súd, nie Inšpektorát práce. Rovnako do právomoci súdu patrí zistiť aj pomer zodpovednosti zamestnávateľa a postihnutého zamestnanca za vzniknutú škodu pracovným úrazom. Čiastočné zbavenie sa zodpovednosti za škodu vzniknutú pracovným úrazom pripúšťa § 196 Zákonníka práce za podmienok v ňom ustanovených. Tento záver odvolacieho súdu (zhodný s názorom súdu prvej inštancie) vyplýva z judikatúry najvyšších súdnych autorít, napríklad:

- rozsudku Najvyššieho súdu SR zo 04.07.2017 sp. zn. 7Sžo/5/2016 o preskúmaní rozhodnutia Národného inšpektorátu práce o uložení pokuty podľa zákona č. 125/2006 Z. z., v ktorom najvyšší súd uviedol: „Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP). Ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia

nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy (§ 250i ods. 2 OSP). Do uvedenej právnej normy bola transformovaná požiadavka tzv. „plnej jurisdikcie“ ako atribútu práva na spravodlivý proces, v zmysle ktorej súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo vo veci zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení zadovaných správnym orgánom, a ak pritom zistí skutkové, či (procesné) právne pochybenia, môže v zrušujúcom rozhodnutí správnemu orgánu uložiť povinnosť na ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

- rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2013 sp. zn. 5Sžo/11/2012 (R 101/2013) o preskúmaní rozhodnutia Inšpektorátu práce v Nitre s textom: „Podľa § 250i ods. 2 OSP, ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1), alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom, alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy. Citované ustanovenie § 250i ods. 2 OSP je faktickou transpozíciou požiadavky tzv. „plnej jurisdikcie“, ako atribútu práva na spravodlivý proces. Súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo tu zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení urobených správnym orgánom, a ak pritom zistí skutkové či (procesné) právne deficity, môže reagovať jednak tým, že uloží správnemu orgánu ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.“

- rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24.06.2020 sp. zn. 7Sk/29/2019 s textom: „O otázke, či ide alebo nejde o pracovný úraz Sociálna poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať. (...) Riešenie takej otázky, ako základu pre posúdenie nároku na dávku úrazového poistenia, spadá do právomoci všeobecného súdu v občianskoprávnom konaní.“

- rozsudku z 27.09.2017 sp. zn. 10Sžo/20/2016 o tom, že spor o určenie, či k úrazu zamestnanca došlo následkom pracovného úrazu, je sporom pracovno-právnym, o ktorom rozhodujú súdy v civilnom súdnom konaní a v ňom citovaného rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo 65/2006 o tom, že „spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, treba považovať aj naďalej za spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý rieši súd v občianskom súdnom konaní“.

- rozsudku Okresného súdu Bratislava III. z 19.06.2020 sp. zn. 12Cpr/19/2018 o určení, „že za pracovný úraz, ktorý utrpel žalobca pri plnení pracovných úloh zodpovedá v celom rozsahu žalovaný“ po tom, čo Inšpektorát práce Bratislava odmietol vyšetrovať pracovný úraz s odôvodnením, že ošetrojúci lekár klasifikoval vzniknutý úraz poškodeného (žalobcu) ako „ostatný úraz“.

9. Z citovaných rozhodnutí vyplýva, že aj správny súd pri preskúmaní správnosti a zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, za ktorý sa považuje aj Národný inšpektorát práce sa zaoberá správnosťou zisteného skutkového stavu, ktorý bol podkladom rozhodnutia o uložení pokuty za porušenie konkrétnych povinností vyplývajúcich zamestnávateľovi na úseku BOZP. Ak rozhodnutie o tom, či konkrétny úraz je pracovným úrazom a aká je miera zodpovednosti zamestnávateľa a zamestnanca na vzniku pracovného úrazu je zverené všeobecnému súdu v civilnom procese, bol súd prvej inštancie oprávnený za účelom vyriešenia predbežnej otázky – miery zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú pracovným úrazom tiež skúmať, či skutkové zistenia Inšpektorátu práce Banská Bystrica o príčinách vzniku pracovného úrazu zodpovedajú skutočnosti. Od vyriešenia tejto predbežnej otázky záviselo rozhodnutie súdu v prejednávanej veci o nárokoch žalobkyne.

10. Súd prvej inštancie vykonal v konaní dôkaz predpismi upravujúcimi pracovné postupy nebohého E. G., oboznámil sa s protokolom o vyšetrovaní príčin vzniku pracovného úrazu z 9. augusta 2018 vyhotoveného Inšpektorátom práce Banská Bystrica, znovu vypočul svedkov, ktorí vypovedali aj pre účely šetrenia príčin vzniku pracovného úrazu pred Inšpektorátom práce, oboznámil sa s administratívnym spisom Národného inšpektorátu práce, zo zápisníka bezpečnosti práce zistil, kedy a v akom rozsahu sa E. G. podrobil školeniam BOZP, oboznámil sa s pracovno-bezpečnostnými a technologickými predpismi pre sklady a medzisklady v ťahárni rúr, obsahom ktorých bolo určenie

pracovných postupov pri manipulácii a uskladňovaní rúr na pracovisku nebohého E. G., oboznámil sa so smernicou sp. zn. S-301/2017 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktorá stanovovala povinnosti riadiacich pracovníkov aj ostatných zamestnancov a poznal aj obsah záznamu o kombinovanom internom audite z 26.04.2018 vo vzťahu k bezpečnosti práce. Získal tak vlastné poznatky o ne/konaní osôb, ktorým v súvislosti so zaistením bezpečného pracoviska vznikali povinnosti a na ich základe dospel k skutkovému záveru, že sám poškodený zamestnanec E. G. mohol zabrániť smrteľnému pracovnému úrazu, pretože počas práce v pracovnej zmene, na ktorej došlo k úrazu, v rozmedzí 6 hodín niekoľkokrát prešiel okolo prečnievajúcich rúr z regála č. 3201, teda poznal stav svojho pracoviska a hroziace nebezpečenstvo z tohto závadného stavu ľahkomyselne ignoroval. Žalovaný sa už počas šetrenia príčin vzniku smrteľného pracovného úrazu Inšpektorátom práce Banská Bystrica bránil proti záverom Inšpektorátu práce Banská Bystrica uvedeným v Protokole o príčinách vzniku pracovného úrazu, čo vyplýva z Dodatku č. 1 k Protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. IBB-29-66-2.1/P-J1-2018/4376 z 21.09.2018, v ktorom je zachytená žiadosť zamestnávateľa o úpravu Protokolu z 9. augusta 2018 o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu zo dňa 06.07.2018, pri ktorom E. G. zomrel. Zamestnávateľ poukazoval na to, že E. G. nesprávne naložil prevážací koľajový vozík, na ktorom naložené rúry presahovali z vozíka cez prejazdny profil vozíka 39 cm, čo v kombinácii s presahom rúr v regáli č. 3201 a pohybom prevážacieho vozíka rovnako s presahujúcimi rúrami vytvorilo smrteľné nebezpečenstvo z dôvodu zúženia prejazdnej komunikácie a možnosti poranenia na ostrých hranách vyčnievajúcich rúr. Nie je možné súhlasiť s názorom inšpektora práce, že ak interné predpisy žalovaného neurčovali, že naloženie prevážacieho vozíka zväzkom rúr s určitým presahom sa môže považovať za nebezpečný spôsob naloženia a preto prevážané rúry nesmú presahovať okraj vozíka, nemohol poškodený zamestnanec nebezpečenstvo úrazu vytvorené prečnievajúcimi rúrami z regála č. 3201 pri súčasnom pohybe prevážacieho vozíka s rúrami presahujúcimi tento vozík identifikovať a pristupovať k prevozu rúr iným spôsobom, aby bola zachovaná bezpečnosť práce. Inšpektor práce Banská Bystrica pri prejednaní Protokolu o príčinách vzniku pracovného úrazu pripustil, že E. G. „s najväčšou pravdepodobnosťou o tomto zväzku vedel (o zväzku rúr, ktoré presahovali z regála č. 3201 do pešej komunikácie – poznámka odvolacieho súdu), ale čo nemusel vedieť a zrejme nevedel, bolo nebezpečenstvo, ktoré presah tohto zväzku rúr vytváral v kombinácii s pohybom prevážacieho vozíka“. Inšpektor práce v Dodatku č. 1 z 21.09.2018 súčasne uviedol, že „plne súhlasí s konštatovaním kontrolovaného subjektu (ktorým bol žalovaný – poznámka odvolacieho súdu), že dňa 06.07.2018 na poobednej zmene nepovažoval E. G. rúry prečnievajúce do pešej komunikácie z regála č. 3201 za hroziace nebezpečenstvo. Identifikácia nebezpečenstiev a z nich vyplývajúcich rizík je v zmysle § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci povinnosťou zamestnávateľa, ktorý je na základe zistených skutočností povinný prijať všetky opatrenia, aby nebolo ohrozené zdravie a život jeho zamestnancov pri všetkých vykonávaných činnostiach. Samotný zväzok rúr, presahujúci z regála č. 3201 do pešej komunikácie predstavuje určité nebezpečenstvo poranenia pre osoby pohybujúce sa v jeho okolí, ale skutočné smrteľné nebezpečenstvo predstavuje až v kombinácii s pohybom prevážacieho vozíka, pokiaľ medzi prejazdny profilom prevážacieho vozíka (s naloženými rúrami alebo bez nich) a zväzkom rúr v regáli nie je dostatočne veľký voľný priestor. S týmto druhom nebezpečenstva E. G. nikto neoboznámil, neprikázal mu postupovať špecifickým postupom, ani mu nezakázal pohybovať sa v priestore, kde utrpel pracovný úraz.“ Odvolací súd súhlasí so žalovaným a súdom prvej inštancie, že ak prevážací vozík umožnil zamestnancovi jeho uvedenie do chodu z dvoch strán a bolo úlohou zamestnanca pred uvedením prevážacieho vozíka do chodu skontrolovať, či jeho pohyb je bezpečný, neohrozujúci nikoho zo zamestnancov, vrátane seba, mal sám vyškolený zamestnanec E. G. pristúpiť k takému spôsobu výkonu práce, aby neohrozil vlastnú bezpečnosť ani bezpečnosť ostatných zamestnancov. Zamestnanec je podľa § 47 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce povinný vykonávať prácu osobne podľa pokynov zamestnávateľa. Tieto pokyny sa uvádzajú v pracovnej zmluve, v popise pracovnej činnosti, v interných predpisoch, medzi ktoré patria aj predpisy na zaistenie ochrany a bezpečnosti práce. E. G. ako vysokoškolsky vzdelaný a na konkrétnu prácu zaškolený zamestnanec, opakovane preškolený z predpisov BOZP bol (mal byť) spôsobilý identifikovať nebezpečenstvo vytvorené prečnievajúcimi rúrami s ostrými hranami z regála č. 3201 v kombinácii s pohybom koľajového prevážacieho vozíka, na ktorom rovnako neboli uskladnené rúry tak, aby okraj vozíka nepresahovali. Ak E. G. nezvolil ovládanie prevážacieho vozíka spôsobom, ktorý by mu umožnil bezpečný prechod okolo regála č. 3201, hoci tak urobiť mohol, čo vyplýva z popisu prevážacieho koľajového vozíka, konal ľahkomyselne, tak ako to ustálil súd prvej inštancie a zamestnávateľ sa podľa § 196 ods. 2 písm. c) Zákonníka práce zbavil čiastočne zodpovednosti za škodu spôsobenú zamestnancovi pracovným úrazom. Tento záver súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nie je v rozpore s judikatúrou citovanou žalobkyňou v odvolaní, kde poukazuje na to, že podľa § 196 ods. 2 písm. c)

Zákonníka práce sa za ľahkomyselné konanie považuje také, keď si vzhľadom na konkrétnu časovú a miestnu situáciu na pracovisku počína zamestnanec spôsobom, pri ktorom vedome podstupuje riziko hroziaceho poškodenia na zdraví a ktoré je v rozpore s obvyklým spôsobom konania, pretože aj keď E. G. postupoval pri prevoze rúr koľajovým vozíkom obvyklým spôsobom, nezohľadnil konkrétnu časovú a miestnu situáciu na pracovisku a to práve prečnievajúce rúry z regála č. 3201 až za hranicu zvýraznenú bielou čiarou na podlahe, čím sa zúžila oblasť pešej komunikácie a súčasný pohyb koľajového vozíka s prečnievajúcimi rúrami o 39 cm a v neposlednom rade svoj nesprávny postoj k tejto prekážke, ku ktorej sa pohyboval tak, že bola mimo jeho zorného poľa, za chrbtom. E. G. tak vedome podstúpil riziko hroziaceho poškodenia na zdraví. Mieru zodpovednosti zamestnávateľa a zamestnanca na vzniku a následkoch pracovného úrazu v rozsahu po 50 % ustálil súd prvej inštancie správne.

11. Rozhodnutie všeobecného súdu o miere zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom nemôže nahrádzať protokol Inšpektorátu práce o príčinách vzniku pracovného úrazu ani rozhodnutie o uložení pokuty zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov podľa zákona č. 125/2006 Z. z., pretože účelom inšpekcie práce podľa zákona č. 125/2006 Z. z. nie je rozhodovanie o spore vyplývajúcom z pracovnoprávných vzťahov. Rozhodnutie Inšpektorátu práce o uložení pokuty zamestnávateľovi za porušenie predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci nie je rozhodnutím príslušného orgánu o zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom, ako to podsúva žalobkyňa v odvolaní s poukazom na § 193 C. s. p. tvrdiac, že súd je viazaný rozhodnutiami orgánu verejnej správy a nemôže si urobiť vlastný úsudok o zodpovednosti či spoluzodpovednosti za vznik pracovného úrazu. Rozhodnutie o uložení pokuty zamestnávateľovi je rozhodnutím o správnom delikte a postihu za správny delikt, ktoré súd prvej inštancie aj odvolací súd plne rešpektujú a urobením si vlastného úsudku o miere zodpovednosti za vznik pracovného úrazu nespochybujú.

11.1 Inšpektorát práce nerozhodol o výlučnej zodpovednosti žalovaného za vznik pracovného úrazu s následkom smrti u E. G.. Z rozhodnutia inšpektorátov práce je vyvoditeľné iba to, že podľa ich názoru poškodený E. G. neporušil žiadne právne predpisy. Pre účely konania o uložení sankcie orgánom verejnej moci za správny delikt bola obrana žalovaného irelevantná, keď inšpektorátu práce nie je zverená právomoc rozhodovať o zodpovednosti zamestnávateľa a zamestnanca za škodu spôsobenú pracovným úrazom podľa § 195 a § 196 Zákonníka práce. Ak súd na základe vykonaného dokazovania ustálil zodpovednosť žalovaného za škodu spôsobenú pracovným úrazom len v rozsahu 50 %, nemohol žalobkyni priznať náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % z dôvodu, že v rozsahu akom sa žalovaný vyvinil zo zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom chyba príčinná súvislosť medzi zásahom do osobnostných práv žalobkyne a ne/konaním žalovaného.

12. Názor súdu prvej inštancie o delenej zodpovednosti zamestnanca a zamestnávateľa na vzniku pracovného úrazu nie je založený len na porušení všeobecnej prevenčnej povinnosti zamestnanca uloženej v § 178 ods. 1 Zákonníka práce (zamestnanec je povinný si počínať tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu života či zdravia a poškodeniu majetku alebo k jeho zničeniu, ani k bezdôvodnému obohateniu), ale aj na závere o porušení konkrétnych povinností vyplývajúcich E. G. z pracovnej zmluvy, ktorej prílohou je popis pracovných činností a v nich uložená prevenčná aj organizačná povinnosť udržiavať pracovisko bezpečné a používať bezpečné pracovné postupy, nahlásovať a odstraňovať závadný stav, ktoré na základe poučení a školení BOZP, zaškolenia pre prácu žihača boli konkretizované na dohodnutý výkon práce.

13. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že ustálenie miery zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú pracovným úrazom má vplyv aj na rozsah nárokov prislúchajúcich žalobkyni podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Ak žalovaný nezodpovedá v plnom rozsahu za vznik a následky pracovného úrazu, nemožno konštatovať, že len jeho protiprávnym zásahom bolo zasiahnuté do súkromného a rodinného života žalobkyne.

14. Podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezдалo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má

fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

15. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je správne označenie pôvodcu zásahu do chránených práv žalobcu a existencia protiprávneho úkonu predstavujúceho neoprávnený zásah do práv chránených § 11 OZ a príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vznikom nemajetkovej ujmy. Pasívna vecná legitimácia žalovaného bola v konaní preukázaná pracovnou zmluvou E. G. a úrazom na pracovisku a protiprávny úkon žalovaného protokolom Inšpektorátu práce Banská Bystrica o vyšetrení príčin vzniku smrteľného pracovného úrazu, rozhodnutím Inšpektorátu práce Banská Bystrica a Národného inšpektorátu práce o uložení pokuty zamestnávateľovi, ako aj vlastným dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie. Aktívna a pasívna vecná legitimácia strán v spore bola preukázaná.

16. Žalobkyňa nesúhlasila s rozhodnutím súdu v časti, ktorej bola zamietnutá žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sumou 105 000,- €. Prisúdená náhrada je podľa nej vzhľadom na okolnosti prípadu príliš nízka.

17. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 1998 sp. zn. 1Cdo/89/97 uverejneného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 29/2001 samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

18. Rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR patrí do ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (R 71/2018). Na judikát publikovaný pod R 29/2001 ako ustálenú rozhodovaciu prax odkazuje Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 7Cdo/252/2021 z 31. marca 2022, v ktorom bolo vytknuté súdom nižšej inštancie, že pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do rodinného života smrťou manžela žalobkyne nezohľadnili okolnosti na strane samotného poškodeného. Najvyšší súd v tejto veci poukázal na ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010 sp. zn. 1Cdo/77/2009 riešiace totožnú právnu otázku – závislosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy od okolností na strane škodcu aj poškodeného. Skutkové pomery žalobkyne vo veci sp. zn. 7Cdo/252/2021 a žalobkyne v odvolacím súdom prejednáwanej veci považuje odvolací súd za porovnateľné, keď aj žalobkyňa vo veci sp. zn. 7Cdo/252/2021 zomrel manžel náhle, žili spolu niekoľko desiatok rokov, manželstvo bolo bezdetné a žalobkyňa pocítila stratu aj po finančnej stránke a odlišnú v tom, že v dôsledku straty manžela musela byť žalobkyňa vo veci sp. zn. 7Cdo/252/2021 sledovaná na psychiatrickej ambulancii. Žalobkyňa v prejednáwanej veci odvolacím súdom stratila partnera, s ktorým spoločné dieťa nespodili, tiež stráda po finančnej stránke, ale nebolo preukázané, že by v dôsledku utrpenej traumy smrťou druhá musela vyhľadať pomoc odborníka psychiatra. Pre porovnanie manželke vo veci sp. zn. 7Cdo/252/2021 bola priznaná nemajetková ujma vo výške 20 000,- € bez toho, aby bolo súdmi nižšej inštancie zohľadnené spoluzavinenie nebohého manžela na vzniku škody a žalobkyňa vo veci prejednáwanej odvolacím súdom 15 000,- € po zohľadnení spoluzavinenia nebohého E. G. na vlastnej smrti v rozsahu 50 % spoločne so zamestnávateľom.

19. K spôsobu určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na svoju vlastnú judikatúru sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 7Cdo/204/2018 z 26.06.2019, z ktorého vyplývajú závery, že aj keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská, určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu, základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí, súd musí skúmať, v čom spočíva nemajetková ujma, či v spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote, čím bola spôsobená, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, v dôsledku toho sa na podklade rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorými v jednotlivých prípadoch preskúmaval správnosť posúdenia takto vysoko individuálnych okolností odvolacími súdmi, ani nemôže – v otázke primeranosti konkrétnej výšky tejto náhrady – vytvoriť

ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. I keď sa rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/204/2018 týka náhrady nemajetkovej ujmy vo veciach odškodnenia podľa zákona o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci, je podľa názoru odvolacieho súdu toto rozhodnutie v otázke výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (že neexistuje ustálená rozhodovacia prax) aplikovateľné aj na prejednávajúcu vec.

20. Žalobkyňa v odvolaní vytyka súdu prvej inštancie svojvôľu pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobom postupného znižovania náhrady odvíjajúcej sa od najvyššej referenčnej hodnoty, ktorú by ako primeranú priznal rodičom v prípade smrti ich nezaopatreného dieťaťa. K tejto námietke odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nemusel uskutočniť žiaden matematický výpočet ani určiť referenčnú hodnotu, ale ak chcel vyhovieť požiadavkám odvolacieho a dovolacieho súdu vyžadujúceho preskúmateľnosť úvah, ako k výške náhrady nemajetkovej ujmy dospel, mohol tieto svoje úvahy pretaviť do konkrétneho vzorca, na ktorom vysvetlil, prečo by manželovi pri strate druhého manžela priznal iba 50 000,- € a z akého dôvodu by pri nezohľadnení spoluzavinenia E. G. na následku pracovného úrazu by žalobkyňi nepatrila ani suma 50 000,- €, ale znížená náhrada vo výške 30 000,- €. Odvolací súd považuje vysvetlenie postupu pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie za zrozumiteľné a presvedčivé, zodpovedajúce skutkovým a právnym okolnostiam prípadu. Náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30 000,- € znížil súd prvej inštancie na polovicu z dôvodu spoluzavinenia poškodeného na vzniknutej ujme žalobkyne, čo zodpovedá výsledkom dokazovania prevedeným súdom prvej inštancie v tomto konaní.

21. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že intenzívne trápenie sa pre smrť druhu žalobkyňa nepreukázala. I keď jej vnútorný psychický stav v súdnom konaní preskúmateľný nie je, vonkajšie prejavy jej správania tomuto záveru nasvedčujú. Nielenže sa nedožadovala, že pohreb svojmu druhovi (podľa jej tvrdenia snúbencovi a budúcemu manželovi) vystrojí ona, aby si ho pochovala blízko seba a mohla navštevovať jeho hrob, pri ktorom podľa zistenia súdu prvej inštancie od jeho úmrtia až do rozhodnutia napadnutým rozsudkom bola žalobkyňa iba jedenkrát, veci svojho druhu vyhodila alebo darovala „cigáňom“, odborníka pri zvládnutí utrpenia, ktorú jej mala spôsobiť smrť druhu nepotrebovala. Obsah a rozsah odvolania žalobkyne len proti časti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá jej žaloba o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch potvrdzuje záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa úmrtím E. G. utrpela viac ekonomickú ako emocionálnu stratu a zmyslom tejto žaloby bolo získať finančné odškodnenie za jeho smrť od zamestnávateľa.

21.1 Žalobkyňa v žalobe, počas prvoinštančného konania ani v odvolaní nevysvetlila, prečo požaduje náhradu nemajetkovej ujmy práve vo výške 120 000,- €, aké požitky zmiernujúce jej smútok za druhom si chce za relutárnu náhradu v takejto výške obstarat', prečo nie je suma 15 000,- € priznaná rozhodnutím súdu prvej inštancie postačujúca, akým spôsobom zmierni jej nemajetkovú ujmu vyššia relutárna náhrada. Myšlienkové pochody vedúce k uplatneniu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120 000,- € tak zostali pre žalovaného, súd prvej inštancie, aj odvolací súd nepochopiteľné. Pre chýbajúcu skutkovú argumentáciu k výške relutárnej náhrady nedokáže odvolací súd inak než porovnaním s obdobnými prípadmi dať odpoveď, prečo považuje náhradu nemajetkovej ujmy priznanú súdom prvej inštancie za primeranú.

21.2 Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. IV. ÚS 2578/2019 z 31. marca 2020 zamietol sťažnosť sťažovateľov založenú okrem iného na argumentácii, že inkasované náhrady nemajetkovej ujmy za smrť blízkej osoby sú nízke a nezodpovedajú testu proporcionality. Žalobkyňa si nesprávne vysvetľuje nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 2578/2019 z 31.03.2020 ak tvrdí, že nepoužitie Metodiky k náhrade nemajetkovej ujmy na zdraví (bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 2958 Občianskeho zákonníka) vypracovanej Najvyšším súdom Českej republiky pod sp. zn. Cpjn 14/2014 z 12.03.2014, uverejneného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk najvyššieho českého súdu pod publikačným číslom 63/2014 pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy je ústavnou vadou, ktorá má následok porušenie článku 36 ods. 1 v spojení s článkom 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd Českej republiky v označenom náleze sp. zn. IV. ÚS 2578/2019 vyjadril opačný názor. Za ústavne akceptovateľný postup pre spravodlivé rozhodnutie označil, ak všeobecné súdy pracujú s „Metodikou“ Najvyššieho súdu Českej republiky len ako s vodítkom pre výpočet náhrady nemajetkovej ujmy, od ktorého sa odrazia a starostlivo prihliadajú na zvláštnosti konkrétneho prípadu a odmietol rozhodovanie súdu na základe vopred daných algoritmov, tabuliek, násobkov či iných výpočtov, ktoré by nezávislého sudcu v konkrétnej veci nútili dopĺňovať vopred dané veličiny do stanovených šablón. I keď rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky či Ústavného súdu Českej republiky nepatria do ustálenej rozhodovacej práce najvyšších súdnych autorít Slovenskej

republiky (podľa R 71/2018), vzhľadom na v minulosti rovnakú a v súčasnosti podobnú právnu úpravu je prijateľná argumentácia aj rozhodnutiami Najvyššieho súdu Českej republiky a Ústavného súdu Českej republiky (porovnaj rozsudok NS SR z 31.05.2023 sp. zn. 4Cdo/91/2022 a v ňom citované rozhodnutia). Ako už bolo uvedené vyššie, sám Ústavný súd Českej republiky odmietol šablónovité rozhodovanie súdov o výške náhrady nemajetkovej ujmy podľa „Metodiky“, nemôže teda nepoužitie „Metodiky“ súdom Slovenskej republiky porušovať ústavné práva strany sporu v civilnom procese prebiehajúcim pred súdom Slovenskej republiky. K výške náhrady nemajetkovej ujmy sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach, v ktorých formuloval kritériá majúce vplyv na výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je súladné s judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Spôsob určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie neodporuje ani judikatúre najvyššieho českého súdu. V rozsudku sp. zn. 25Cdo/2202/2021 zo 16. mája 2023 aj Najvyšší súd Českej republiky po vzore rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva judikoval, že predvídateľnosti súdnych rozhodnutí prispieje stanovenie určitej hierarchie základných hodnôt (tzv. Hierarchia nemajetkových hodnôt podľa analýzy uskutočnenej na spoločných zasadnutiach občianskoprávných a obchodných kolégií Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky), ktorá má slúžiť ako základný nástroj na dosiahnutie vyššej miery právnej istoty ako jedného z kľúčových princípov právneho systému v demokratickej spoločnosti každého národného štátu. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) najdôležitejšou v demokratickej spoločnosti všeobecne uznávanou hodnotou je život; rodinný a súkromný život je na piatom mieste. Porušenie práva na život považuje ESLP za najzávažnejší zásah do súkromného a rodinného života podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (uverejnený v Zbierke zákonov pod publikačným číslom 209/1992 Zb.). Súd prvej inštancie sa pri názore, že za najzávažnejší zásah do súkromného a rodinného života podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd je potrebné považovať porušenie práva na život a za najtraumatizujúcejšiu stratu pre rodičov smrť vlastného dieťaťa a preto odškodnenie v takomto prípade má stáť na vrchole hierarchie, kde za primeranú sumu zadostučinenia by považoval sumu 100 000,- €, od ktorej sa odvíjajú klesajúcim spôsobom ostatné relutárne náhrady, sa možno inšpiroval rozhodnutiami NS ČR sp. zn. 25Cdo/894/2018 z 19. septembra 2018 (R 85/2019) a 25Cdo/2202/2021 zo 16. mája 2023. Vzhľadom na individuálne okolnosti prejednávanej veci dospel súd prvej inštancie k správne mu záveru, že zásah do súkromného a rodinného života žalobkyne spôsobený úmrtím jej druhu je neporovnateľne menší než zásah spôsobený úmrtím maloletého dieťaťa rodičom.

21.3 Žalobkyňa nikdy v konaní pred súdom prvej inštancie ani v odvolaní nevysvetlila, s čím porovnáva priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do jej súkromného a rodinného života priznanú súdom prvej inštancie, ak tvrdí, že je nízka. Výška náhrady nemajetkovej ujmy prisudzovaná v konaní o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka nie je určená zákonom, nie je ničím limitovaná, určená by mala byť po vykonaní testu proporcionality (porovnanie s inými skutkovo a právne obdobnými prípadmi). Odvolací súd považuje súdom prvej inštancie priznanú náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyňi za primeranú aj s odkazom na už citované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/252/2021 v bode 18 odôvodnenia tohto rozhodnutia, na uznesenie NS SR z 29.04.2020 sp. zn. 4Cdo/108/2019, kde rodičom syna usmrteného pri dopravnej nehode bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 10 000,- €, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/60/2019 z 20. februára 2020, kde priznal súd manželke za zásah do jej osobnostných práv smrťou manžela pri dopravnej nehode náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000,- €, na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy deťom usmrteného otca pri dopravnej nehode sumy 20 000,- €, 16 000,- € a 24 000,- €, na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/278/2021 z 24.03.2022, z ktorého vyplýva priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za smrť druhu pri dopravnej nehode sumou 9 000,- €, na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/215/2020 z 31.01.2022, podľa ktorého priznali súdy nižšej inštancie rodičom náhradu nemajetkovej ujmy po 50 000,- € za usmrtenie maloletej dcéry pri dopravnej nehode, či na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/241/2022 z 30. marca 2023, kde pozostalým po obeti dopravnej nehody bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v rozpätí od 20 000,- do 35 000,- € (druhovi usmrtenej 30 000,- €). Ani jedným z citovaných rozhodnutí nepriznal súd prvej inštancie náhradu nemajetkovej ujmy pozostalému vo výške 120 000,- € ako žiadala žalobkyňa.

22. Žiadna z odvolacích námietok nebola žalobkyňou uplatnená dôvodne. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za vecne správne v celom rozsahu, preto ho podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

23. Za nedôvodné vyhodnotil odvolací súd aj odvolanie žalobkyne proti výroku IV. súdu prvej inštancie, ktorým žiadnej zo strán súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania nepriznal. Názory žalobkyne k spôsobu rozhodovania o trovách konania v sporoch o ochranu osobnosti uvádzané v odvolaní by obstáli, pokiaľ by súd prvej inštancie základu nároku v celom rozsahu vyhovel a k zníženiu náhrady nemajetkovej ujmy oproti žalobnému návrhu by došlo len z dôvodu voľnej úvahy súdu o primeranosti tejto náhrady. Súd prvej inštancie zrozumiteľne vysvetlil v svojom rozhodnutí, že žalobkyňa nebola úspešná v celom rozsahu ani čo do základu nároku, keď prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobkyni za zásah do jej práva na ochranu súkromného a rodinného života úmrtím E. F. G. a to aj v dôsledku porušenia všeobecne záväzných predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany žalovaného a nevyhovel návrhu žalobkyne, aby sa žalovaný ospravedlnil ako jediný a výlučný zodpovedný subjekt za smrť E. F. G. a k zníženiu náhrady nemajetkovej ujmy pristúpil súd prvej inštancie rovnako aj pre spoluzavinenie poškodeného na vzniku škody. Takto formulované závery súdu prvej inštancie o rovnocennom úspechu strán sporu v konaní sú v súlade s judikatúrou najvyšších súdnych autorít citovaných žalobkyňou v odvolaní, že sa úspech v spore o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy posudzuje podľa pomeru úspechu čo do základu, pričom za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo tvrdeným protiprávnym konaním žalovaného zasiahnuté. Žalobkyňa neuspela v celom rozsahu ani v základe nároku, keď súd vyriešil prejudiciálnu otázku zodpovednosti za škodu vzniknutú pracovným úrazom tak, že žalovaný iba spolupôsobil na vzniku tejto škody v rozsahu 50 % a v rovnakom rozsahu pripísal zavinenie aj postihnutému zamestnancovi. Obdobne pri čiastočnom úspechu strán sporu čo do základu v konaní o ochranu osobnosti rozhodol o trovách konania súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 C. s. p. a Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5Cdo/20/2022 z 31. januára 2023 rozhodujúc o dovolaní žalovaného v tejto veci nevytkol súdu prvej inštancie nesprávne rozhodnutie o trovách konania.

24. V odvolacom konaní sa posudzuje úspech strany sporu podľa § 255 ods. 1 C. s. p. Odvolací súd nevyhovel odvolaniu žalobkyne. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdil ako vecne správny. Spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné vyhodnotiť v prospech žalovaného ako strany úspešnej v odvolacom konaní v plnom rozsahu, ktorej podľa § 255 ods. 1 C. s. p. patrí náhrada trov odvolacieho konania voči žalobkyni v celom rozsahu. Podľa § 262 ods. 1 C. s. p. uložil odvolací súd žalobkyni povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania vydaného podľa § 262 ods. 2 C. s. p. súdnym úradníkom súdu prvej inštancie.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).